

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Angående slutbetänkandet Rättssäkerhetsgarantier och hemliga tvångsmedel SOU 2018:61

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerat betänkande. Yttrandet begränsas till de förslag som direkt berör Ekobrottsmyndighetens arbete.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslagen i betänkandet men lämnar följande kommentarer.

7.1.4 Personkrets

Utredningen föreslår att hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation endast får avse samtal eller meddelanden som den misstänkte deltar i eller som utförs för att kunna utröna om den misstänkte deltar i det avlyssnade samtalet. Avlyssningen ska omedelbart avbrytas om det framgår att den misstänkte inte deltar i samtalet.

Ekobrottsmyndigheten har ingen erinran mot förslaget som sådant, men ser vissa praktiska problem vid tillämpningen. Vid själva avlyssningen kan det vara svårt att avgöra om den misstänkte deltar eller inte, och det kan krävas en bearbetning av materialet för att utröna detta.

I författningskommentaren omnämns ”ombudssituationer” och andra exempel på när en avlyssning kan fortskrida. För att motverka en ojämn rättstillämpning är det av vikt att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet utvecklas i vilka situationer som avlyssningen måste avbrytas och när avlyssningen kan fortsätta.

Avsnitt 7.2.5 Innehållet i beslut om att tillåta tvångsåtgärder

Utredningen bedömer att innehållet i beslut om hemliga tvångsmedel i stort uppfyller kraven i regeringsformen och Europakonventionen med undantag för beslut om postkontroll. Bestämmelserna om innehållet i beslut om postkontroll bedöms kunna leda till oprecisa beslut utan avgränsningar på ett sätt som inte är förenligt med kraven i Europakonventionen. Utredningen föreslår att det i tillståndet till postkontroll ska anges vilka försändelser som omfattas.

Postkontroll används endast i liten omfattning vid Ekobrottsmyndigheten. Ett krav på att i detalj ange vilka försändelser som omfattas av tillståndet kan utgöra ett hinder i det brottsbekämpande arbetet beroende på vilken detaljeringsgrad som krävs. Om det är tillräckligt att ange alla försändelser till eller från en viss adressat har Ekobrottsmyndigheten inga invändningar mot förslaget. Däremot torde det sällan gå att i detalj ange vilken sorts försändelser som ska omfattas av åtgärden.

Avsnitt 7.3.3 Överskottsinformation

Ekobrottsmyndigheten ställer sig positiv till förslaget om att överskottsinformation ska få användas i större utsträckning än i dag. Förslaget kommer att effektivisera det brottsutredande och det brottsförebyggande arbetet väsentligt och det är angeläget att det genomförs.

Enligt förslaget ska åklagare besluta om användning av information som framkommit vid användning av hemliga tvångsmedel. Prövningen kommer i många fall att innefatta svåra bedömningsfrågor för åklagarna, exempelvis på vilken rättslig grund som personuppgifter får behandlas och lämnas ut. Informations- och utbildningsinsatser kommer behöva genomföras inom åklagarväsendet.

Avsnitt 7.7.1 Insyn

Ekobrottsmyndigheten har inget att erinra mot förslaget att den misstänkte och försvararen ska ha rätt att få en förteckning över förundersökningens sidomaterial när åtal har beslutats. Förslaget innebär en kodifiering av myndighetens interna riktlinjer.

Förteckningen bör, som utredningen konstaterar, tillföras sidomaterialet och inte förundersökningsprotokollet. Det är också av vikt, vilket framgår av föreslagen lagtext, att förteckningen endast ska behöva lämnas till misstänkt och försvarare på begäran, inte minst av effektivitetsskäl. Erfarenheten visar att arbetet med slutdelgivningar riskerar att bli mer omständligt än nödvändigt när sidomaterialets förteckning redovisas vid denna.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo. I den slutliga handläggningen har biträdande rättschef Birgitta Resenius deltagit. Verksjuristen Eva Bergholm Guhnby har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Eva Bergholm Guhnby

Kopia till

Justitiedepartementet/Å